

SLUTRAPPORT

Granskning av Uber/Bolt och regelefterlevnad gällande taxameterredovisning
2020

Sverige

Typ:	Slutrapport – regelefterlevnad
Kund:	Svenska Taxiförbundet
Färdigställt:	2020-03-03
Uppdragsansvarig:	SE4600196
Kontroll utförd av:	SE4600344 SE4600258 SE4600362 SE4600215 SE4600378
Informationsklass:	Konfidentiell

INNEHÅLL

<u>SAMMANFATTNING</u>	<u>3</u>
<u>BAKGRUND</u>	<u>3</u>
<u>GRANSKNING AV UBER OCH BOLT</u>	<u>4</u>
<u>REDOVISNING AV UNDERSÖKNINGEN</u>	<u>5</u>
<u>SKATTER SOM INTE REDOVISAS</u>	<u>10</u>
<u>ÖVRIGA IAKTTAGELSER</u>	<u>12</u>
<u>BILAGA 1</u>	<u>13</u>
<u>BILAGA 2</u>	<u>14</u>
<u>BILAGA 3</u>	<u>16</u>

Rapporten är sammanställd av Gothia Protection Group på uppdrag av Svenska Taxiförbundet. Materialet är att betrakta som känsligt och är enbart ägnat att användas i det syfte som kunden preciserat i samband med uppdragets igångsättande. Spridning av rapporten i sin helhet eller i delar av dess innehåll är förbjudet utan skriftligt tillstånd. Gothia Protection Group tar inte ansvar för eventuella konsekvenser av oaktsamhet från kunds sida av spridning av innehåll i denna rapport. Informationen i denna rapport är inhämtad från öppna källor.

SAMMANFATTNING

Gothia Protections undersökning visar att regelefterlevnaden gällande korrekt användning av taxameter är bristfällig hos både Uber och Bolt.

I 58 procent av fallen, hos båda bolagen, stämmer priset på taxametern inte överens med det kvitto som skickas till kunden efter resan. Det är alltså vanligare att taxameterens pris inte stämmer överens med kvittot än tvärtom.

BAKGRUND

Svenska Taxiförbundet har av Gothia Protection Group beställt denna rapport som en del i sin dialog med de myndigheter som har att tillse regelefterlevnaden inom taxinäringen.

Sammanlagt har personal från Gothia Protection Group genomfört 50 provåk med Uber samt 50 provåk med Bolt för att kontrollera regelefterlevnaden gällande bruket av taxameterutrustningen.

Den som har tillstånd att bedriva taxiverksamhet ska föra över uppgifter från varje fordons taxameterutrustning, trådlöst och digitalt, till en redovisningscentral. Skyldigheten att föra över uppgifter gäller för alla fordon som är anmälda för taxitrafik och har taxameter.

Från redovisningscentralen förs uppgifterna sedan över till Skatteverket, när myndigheten begär det. Syftet med redovisningscentralerna är att bidra till konkurrens på lika villkor och ge en bättre fungerande taxinäring. Skatteverket ska använda uppgifterna för att bättre kunna utföra skattekontroller gentemot taxinäringen.

Det finns misstankar om att det finns en inte ringa mängd förare som kör för Uber samt Bolt som underlåter att rapportera in korrekta uppgifter till redovisningscentralerna. Därför har Gothia Protection Group fått uppdraget att provåka totalt 100 resor och kontrollera om taxametern används och, i de fall den gör det, huruvida summan stämmer överens med det kvitto som Uber och Bolt skickar ut till kunden efter avslutad resa. Då det gäller Bolt har jämförelsen gjorts mellan priset på taxametern och kvittots ordinarie pris då Bolt ibland använder sig av rabatterade priser.

Undersökningen har genomförts mellan den 24 januari 2020 och 21 februari 2020. Huvudfokus har legat på att kontrollera huruvida det finns taxameter i bilarna och om de används under färden samt vilka summor som redovisas i den för respektive färd.

GRANSKNING AV UBER OCH BOLT

Gothia Protection Groups provvakning med Bolt visar att vid mer än hälften av resorna (58 procent) så stämde inte priset på kvittot med det som visades på taxameter.

Om Bolts förare inte redovisar sina skatteintäkter fullt ut via bolagets egen app är skattefusket omfattande.

Om Bolt är den senaste aktören att slå sig in den svenska taximarknaden har Uber i dagsläget varit etablerad i flera år.

I mer än hälften (58 procent) av resorna med Uber så stämde priset på kvittot inte överens med det som visades på taxametern. Det är alltså vanligare att taxameterns pris inte stämmer överens med kvittot än tvärtom. Om förarna inte redovisar sina intäkter genom Ubers egna app är skattefusket omfattande.

I Ubers app redovisas ibland antalet resor som respektive chaufför genomfört för Uber. En del av chaufförerna har genomfört över 10 000 resor. Om dessa chaufförer systematiskt och regelbundet undanhåller att redovisa intäkterna på det sätt som gjorts under provtillfällena, handlar det om inte obetydliga belopp som undanhållits staten. Någon motsvarande funktion har inte hittats i Bolts app.

Noteras kan att Bolt i januari gick ut med ett pressmeddelande om att bolaget beviljats 50 miljoner Euro (530 miljoner kronor) från Europeiska Investeringsbanken, en fond som ägs av EU-länderna gemensamt. Pengarna som är ett slags lån ska gå till investeringar i företagets befintliga tjänster men även till andra tjänster som matleveranser.

Om Bolts förare inte redovisar sina skatteintäkter fullt ut via bolagets egen app är skattefusket omfattande. Med tanke på att Bolt dessutom nyligen säkrat 530 skattemiljoner innebär detta, krasst sett, ett slags skattefinansierat skattefusk.

REDOVISNING AV UNDERSÖKNINGEN

Bolt

Förekomst av taxameter

Totalt gjordes 50 resor. Vid en av dessa fanns över huvud taget inte någon taxameter synlig i bilen, vilket motsvarar två procent av resetillfällena.

Det totala priset för resorna enligt taxametern var 5 014 kronor att jämföra med 7 294 kronor på kvittona (efter rabatt) samt 8 453 kronor (ordinarie pris). Snittpriset per resa blir med taxameter 100 kronor jämfört med kvittoprisets 146 kronor (med rabatt) och 169 kronor (ordinarie pris).

Antal resor	Taxameter synlig	Taxameter ej synlig
50	49 (98%)	1 (2%)

Uber

Förekomst av taxameter

Totalt gjordes 50 resor. Vid en av dessa fanns över huvud taget inte någon taxameter synlig i bilen, vilket motsvarar två procent av resetillfällena.

Det totala priset för resorna enligt taxametern var 5 603 kronor att jämföra med 10 025 kronor på kvittona. Snittpriset per resa blir med taxameter 112 kronor jämfört med kvittoprisets 200 kronor (200,50).

Antal resor	Taxameter synlig	Taxameter ej synlig
50	49 (98%)	1 (2%)

Bolt

Användande av taxameter

Totalt gjordes 50 resor. Vid fler än hälften av resorna stämmer priset på taxametern inte överens med vad som redovisats på det kvitto som levererats från Bolt via e-post till kunden.

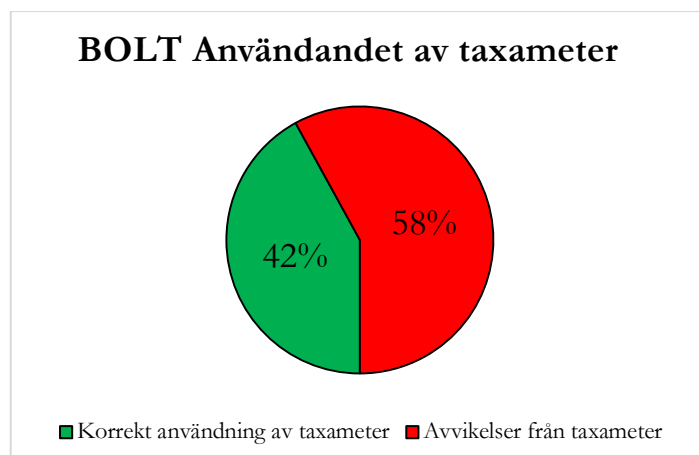
I 29 fall (58 procent) stämde det inslagna priset inte överens med kvittots ordinarie pris. Endast i 21 fall (42 procent) var det inslagna priset på taxametern överensstämmande med kvittots ordinarie pris.

De chaufförer som inte har korrekt pris slog antingen in ett lägre pris, ett högre pris eller använde sig av L-läge. I två fall slogs ett högre pris in. Det har tidigare uppmärksammats att taxibilar används som ett verktyg för penningtvätt, genom att ett högre pris redovisas i taxametern jämfört med priset på kvittot, tvättas svarta pengar vita.

Antal resor
50

Korrekt användning av Taxameter
21 (42%)

Avvikelser från Taxameter
29(58%)

Uber

Användande av taxameter

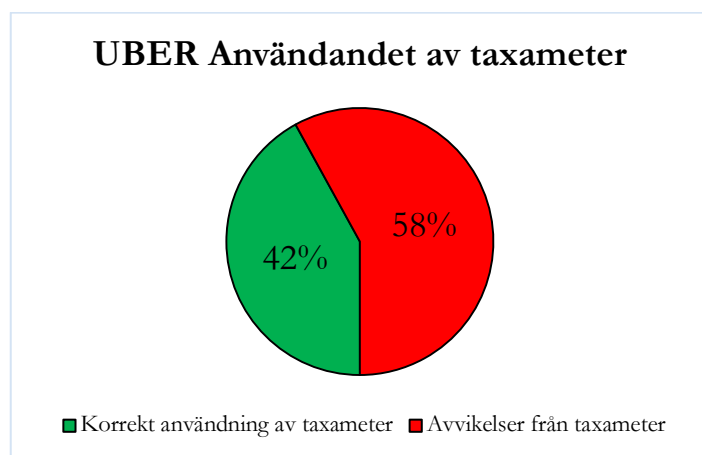
Totalt gjordes 50 resor. Vid fler än hälften av resorna stämmer priset på taxametern inte överens med vad som redovisats på det kvitto som levererats från Uber via e-post till kunden.

I 29 fall (58 procent) stämde det inslagna priset inte överens med kvittots pris.

Endast i 21 fall (42 procent) var det inslagna priset på taxametern överensstämmande med vad som faktiskt betalades via Uberappen.

De chaufförer som inte har korrekt pris slog antingen in ett lägre pris eller använde sig av L-läge.

Antal resor	Korrekt användning av Taxameter	Avvikelser från Taxameter
50	21 (42%)	29 (58%)

BoltTaxilegitimation

Under 5 resor av totalt 50 fanns ingen synlig taxilegitimation i bilen, vilket motsvarar 10 procent av resetillfällena.

Antal resor	Taxilegitimation syns	Taxilegitimation syns inte
50	45 (90%)	5 (10%)

UberTaxilegitimation

Under 7 resor av totalt 50 fanns ingen synlig taxilegitimation i bilen, vilket motsvarar 14 procent av resetillfällena.

Antal resor	Taxilegitimation syns	Taxilegitimation syns inte
50	43 (86%)	7 (14%)

BoltRätt förare

Utav de 50 resorna har 44 förare kunnat identifieras med hjälp av deras taxilegitimation, det vill säga namnet på taxilegitimation överensstämmer med förarnamnet på appen. Fem av förarna hade ingen synlig legitimation varför en jämförelse inte varit möjlig. Vid ett tillfälle har förarnumret på legitimation inte kunnat ses på grund av legitimationens placering eller på grund av dålig belysning.

UberRätt förare

Utav de 50 resorna har 41 förare kunnat identifieras med hjälp av deras taxilegitimation, det vill säga namnet på taxilegitimation överensstämmer med förarnamnet på appen. Sju av förarna hade ingen synlig legitimation varför en jämförelse inte varit möjlig. Vid två tillfällen har förarnumret på legitimation inte kunnat ses på grund av legitimationens placering eller på grund av dålig belysning.

BoltGula registreringsskyltar

Av 50 kontrollerade resor förekom det vid ett tillfälle att ett fordon hade vit skylt. Vid kontroll hos Transportstyrelsen visade det sig att även detta fordon var taxiregistrerat.

Antal resor	Gul skylt	Annan skylt
50	49 (98%)	1 (2%)

UberGula registreringsskyltar

Av 50 kontrollerade resor förekom det vid ett tillfälle att ett fordon hade vit skylt. Vid kontroll hos Transportstyrelsen visade det sig att även detta fordon var taxiregistrerat.

Antal resor	Gul skylt	Annan skylt
50	49 (98%)	1 (2%)

BoltPrisinformation

Under 50 resor visades synlig prisinformation samtliga tillfällen.

Antal resor	Prisinformation finns	Prisinformation saknas
50	50 (100%)	0 (0%)

UberPrisinformation

Under 50 resor visades synlig prisinformation samtliga tillfällen.

Antal resor	Prisinformation finns	Prisinformation saknas
50	50 (100%)	0 (0%)

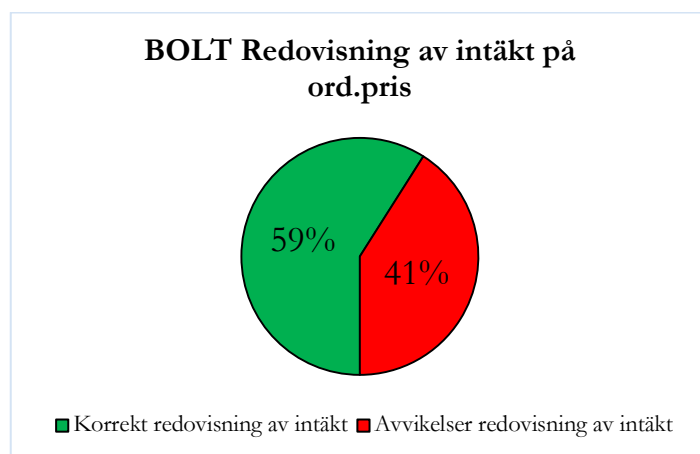
SKATTER SOM INTE REDOVISAS

Upp till 44 procent av intäkterna redovisas inte

Bolt

De 50 resorna med Bolt kostade totalt enligt ordinarie pris 8 453 kronor att genomföra och enligt det pris som faktiskt betalats (efter rabatter) 7 294 kronor. Utifrån vad som angetts på respektive taxameter under resorna har dock endast 5 014 kronor redovisats till redovisningscentralen.

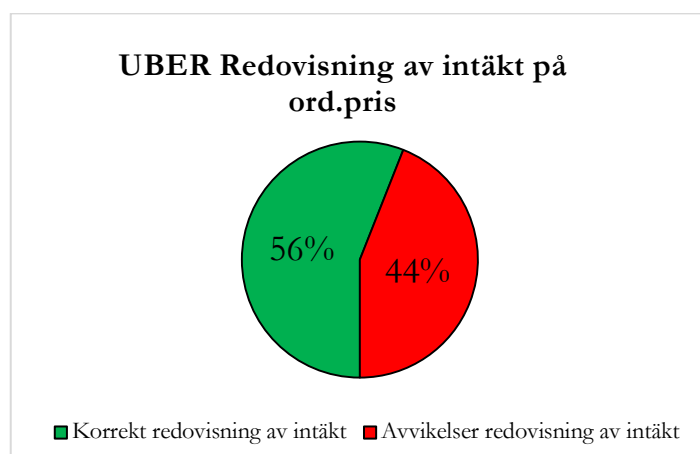
Det betyder alltså att bara cirka 59 procent av intäkterna på det ordinarie priset redovisas korrekt och 41 procent redovisas inte korrekt. Om man i stället räknar på kvittots pris (rabatt) redovisas cirka 69 procent korrekt och 31 procent redovisas inte korrekt.

Uber

De 50 resorna med Uber kostade totalt 10 025 kronor att genomföra. Utifrån vad som angetts på respektive taxameter under resorna har dock endast 5 603 kronor redovisats till redovisningscentralen.

Det betyder att 56 procent redovisats korrekt medan 44 procent inte redovisats korrekt.

Miljonbelopp förblir oredovisade

Uber har en funktion i sin app som låter användarna se hur många resor respektive chaufför genomfört. Appen redovisar inte antalet resor förrän chauffören kommer upp i en viss mängd (antagligen något hundratal).

Ett antal chaufförer i undersökningen har genomfört över 10 000 resor. Men en slutsats att dra är att om en chaufför tar för vana att inte använda taxametern, eller slå in ett felaktigt lägre belopp, handlar det om stora summor som inte redovisas för staten.

De förare som utförde resorna har tillsammans kört minst 176 009 resor för Uber. Om de redovisat alla dessa resor på motsvarande sätt som i vår undersökning är det ansevärt belopp som undanhållits statskassan enbart från denna grupp förare.

Med ett försiktigt antagande att en snittresa kostat 100 kronor har förarna i undersökningen kört in drygt 17,6 miljoner kronor för Uber, men endast redovisat knappt 9,9 miljoner kronor. 44 procent, eller 7,7 miljoner kronor är med detta antagande oredovisade.

För 29 av totalt 50 förare redovisas antal resor.

ÖVRIGA IAKTTAGELSER

En iakttagelse är att förare som kör för Bolt också kör för Uber och vice versa. Under utredningen har frågan inte aktivt ställts till förarna, men under provresorna har detta framkommit.

De rabatter som Bolt ger vid resor verkar enligt undersökning tillfalla nya kunder. Av totalt 50 resor gavs rabatt vid 17 tillfällen. Här bör hållas i åtanke att sju olika personer från Gothia Protection Group gjort resorna och att dessa varit nya kunder hos Bolt. Hade samma person gjort alla resor hade de rabatterade priserna av allt att döma varit betydligt färre.

Vid ett tillfälle (Bolt) dök en helt annan bil upp än den som angivits i appen (en Mercedes istället för en Toyota). Förarnamnet på legitimationen stämde dock överens med det som angivits i appen. Den bil som stod i appen är inte taxiregistrerad däremot är den bil som anlände taxiregistrerad.

Vid ett tillfälle (Uber) användes en bil som var efterlyst sedan 2018-08-14. Anledningen till detta anges hos Transportstyrelsen vara skyltrelaterat.

Under samtal med förare har uppgifter om att det finns så många som 4000 förare som kör åt Uber i Stockholm. Dessa uppgifter har inte gått att verifiera.

I två fall, en Uber och en Bolt, fanns ingen taxiregistrering men fordonen har karosserikod taxi.

BILAGA 1

Utdrag ur Taxitrafiklagen SFS 2012:211

2 a kap. Skyldighet att överföra taxameteruppgifter.

1 § Den som innehar taxitrafiktillstånd är från och med att ett fordon anmälts för taxitrafik skyldig att överföra taxameteruppgifter till en sådan redovisningscentral som anges i lagen (2014:1020) om redovisningscentraler för taxitrafik.

Skyldigheten att överföra taxameteruppgifter avser samtliga taxameterutrustningar som är eller har varit installerade i de fordon som anmälts för taxitrafik i tillståndshavarens verksamhet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vilka taxameteruppgifter som omfattas av överföringsskyldigheten. Lag (2014:1022).

2 § Överföring ska ske till den redovisningscentral som tillståndshavaren för varje taxameter har anmält till den myndighet som regeringen bestämmer. Lag (2014:1022).

3 § Överföring av taxameteruppgifter från taxameterutrustningen till redovisningscentralen ska ske digitalt och trådlöst. Lag (2014:1022).

4 § En tillståndshavare ska överföra taxameteruppgifter från alla sina fordon som har anmälts för taxitrafik till en redovisningscentral minst en gång per vecka. Överföring ska dock alltid ske inom sådan tid att taxameteruppgifterna kan tas emot och lagras i obruten följd.

Om en viss taxameter inte brukats under den period som löpt från den senaste överföringen, ska tillståndshavaren i stället ge redovisningscentralen besked om detta och om orsaken. Ett sådant besked ska lämnas senast vid den tidpunkt då taxameteruppgifterna för den aktuella perioden skulle ha överförts. Lag (2014:1022).

BILAGA 2

Utdrag ur Transportstyrelsens föreskrifter om taxitrafik, TSFS 2013:41

3 kap. Användning av taxameterutrustning

1 § När ett fordon används i taxitrafik ska taxiföraren se till att taxameter-utrustningen fungerar.

2 § När ett fordon används i taxitrafik får det inte vara försett med mer än en taxameterutrustning.

3 § När körpasset påbörjas ska taxiförare i taxameterutrustningen registrera den förarkod som finns på framsidan av taxiförarlegitimationen. När körpasset avslutas ska taxiföraren i taxameterutrustningen registrera att det avslutas.

4 § Taxiföraren ska registrera uppgifter om varje köruppdrag och varje körpass i taxametern i sådan omfattning att kvitton från taxametern och följesedlar samt körpassrapporter kan skrivas ut.

5 § Taxiföraren ska, om köruppdrag utförs till fast pris eller beräknas på annat sätt än av taxametern, registrera priset när köruppdraget påbörjas. Priset får dock registreras i samband med att köruppdraget avslutas om priset beräknas av ett externt samplaneringssystem.

6 § Den som har tillstånd till taxitrafik får inte använda tariffer med negativa tariffparametrar. Taxiföraren får inte reducera belopp som är registrerat i taxametern.

7 § Taxameteruppgifter som ska överföras till en redovisningscentral för taxitrafik enligt 2 a kap. 1 § taxitrafiklagen (2012:211) ska omfatta följande uppgifter från varje körpassrapport och uppgifter enligt 19 från kvitto eller följesedel:

1. Löpnummer.
2. Taxiföretagetsnamnellertaxiföretagets hos Bolagsverket registrerade firma och person- eller organisationsnummer.
3. Taxifordonets registreringsnummer.
4. Taxiförarens förarkod.
5. Serienummer för taxametern. Om taxametern består av flera enheter, ska serienummer anges för den enhet som innehåller ackumulerade register.
6. Datum för senaste plombering.
7. Datum och tidpunkt då körpasset startade.
8. Datum och tidpunkt då körpasset avslutades.
9. Under körpasset tillryggalagd körsträcka (km).
10. Om taxametern som används är av en typ som är godkänd efter den 30 oktober 2006: Under körpasset tillryggalagd körsträcka i lägen "UPPTAGEN" och "STOPPAD" (km).
11. Om taxametern som används är av en typ som är godkänd den 30 oktober 2006 eller tidigare: Under körpasset tillryggalagd körsträcka i lägen "TARIFF" och "KASSA".

12. Antal under körpasset registrerade köruppdrag med särredovisning av löpnummer för första och sista köruppdragen.

13. Om taxametern som används är av en typ som är godkänd efter den 30 oktober 2006:

ackumulerat värde vid körpassets slut i register för

- a) taxifordonets totala färdsträcka,
- b) den totala färdsträckan när taxitjänsten togs i anspråk,
- c) det totala antalet körningar,
- d) det totala belopp som påförts som tilläggsavgifter, och e) det totala belopp som påförts som färdavgifter.

5 kap. Kvitton och rapporter m.m.

Kvitto/följesedel

1 § Efter varje avslutat köruppdrag ska taxiföraren från taxameterutrustningen skriva ut ett kvitto från taxametern som ska erbjudas kunden efter kontant betalning, eller en följesedel om beloppet ska faktureras.

2 § Kopia av kvitton från taxametern eller följesedlar avseende det senaste avslutade köruppdraget ska på begäran av polisman eller bilinspektör skrivas ut av taxiföraren och överlämnas för kontroll.

Körpassrapport

3 § En körpassrapport ska skrivas ut av taxiföraren efter varje avslutat körpass.

Körpassrapporten får även omfatta en viloperiod som är kortare än åtta timmar.

4 § Kopior av körpassrapporter avseende de två senaste dyggen som fordonet använts i taxitrafik ska på begäran av polisman eller bilinspektör skrivas ut av taxiföraren och överlämnas för kontroll.

4 a § Den som har taxitrafiktillstånd ska ge in en kopia av körpassrapporten till Transportstyrelsen, om styrelsen begär det.

BILAGA 3

Utdrag ur Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) föreskrifter och allmänna råd (STAFS 2012:5) om tillsatsanordningar till taxametrar.

Tillämpningsområde

1 § Enligt 10 § Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll föreskrifter (STAFS 2016:8) om taxametrar ska, för att en taxameter ska få tas i bruk i taxitrafik, en tillsatsanordning vara kopplad till dess gränssnitt.

Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om de krav som ska uppfyllas av en sådan tillsatsanordning. (STAFS 2016:15)

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter används ord och begrepp i den betydelse som anges i 2 § STAFS 2016:8 om taxametrar.

Dessutom avses i dessa föreskrifter med

typkontroll: ett förfarande för bedömning av överensstämmelse genom vilket ett ackrediterat organ undersöker den tekniska konstruktionen av en tillsatsanordning samt förvisar sig om och intygar att den uppfyller kraven i dessa föreskrifter, och
tillsatsanordning: anordning eller kombination av enheter som tillsammans utför de funktioner som föreskrivs i dessa föreskrifter. (STAFS 2016:15).

Krav på tillsatsanordningar

3. Tillsatsanordningen får inte ha egenskaper som sannolikt underlättar en bedräglig användning.